

PROGRAM WYCHOWAWCZY

**GIMNAZJUM NR 14 IM. JANA KASPROWICZA
W KRAKOWIE**

PREAMBUŁA.

Program wychowawczy tworzony przez naszą szkołę uwzględnia wiele stopni i kierunków pracy z dzieckiem.

Szczególną uwagę poświęcamy kształtowaniu osobowości dziecka i wspieraniu – wraz z rodzicami – jego rozwoju.

Ten twórczy i trudny proces opiera się zarówno na proponowanych przez nas treściach programowych, jak i osobistym nauczyciela z dzieckiem oraz pozostaje w ścisłym związku ze wszystkimi zajęciami edukacyjnymi.

Celem naszego programu jest taki wpływ na dziecko, aby bez zbędnych napięć radziło sobie z problemami życiowymi, rozumiało siebie i innych, a także w sobie samym znajdowało oparcie w trudnych sytuacjach.

Uwzględniamy również szeroko pojęty proces przeciwdziałania uzależnieniom, polegający na profilaktyce i zwalczaniu przyczyn, a nie tylko skutków tego typu zagrożeń.

Promujemy w naszej pracy wychowawczej między innymi takie wartości jak: tolerancja, odpowiedzialność, humanizm, patriotyzm, wrażliwość na drugiego człowieka, poszanowanie tradycji, rodzina, dobro, zdrowie.

Mamy nadzieję wychować

CZŁOWIEKA – POLAKA – OBYWATELA – EUROPEJCZYKA.

Nauczyciele w swojej pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie obowiązki rodziców, winni zmierzać do tego, aby uczniowie w szczególności:

Cel I

Znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego.

(w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym)

Cel II

Rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.

Cel III

Mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów szkolnych, jak i całej edukacji na danym etapie.

Cel IV

Stawali się coraz bardziej samodzielni w dążeniu do dobra w jego wymiarze indywidualnym i społecznym, godząc umiejętnie dążenie do dobra własnego z dobrem innych, odpowiedzialność za siebie i odpowiedzialność za innych, wolność własną z wolnością innych.

Cel V

Poszukiwali, odkrywali i dążyli, na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia wielkich celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie.

Cel VI

Uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako postawy życia społecznego oraz przygotowywali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie, w duchu przekazu dziedzictwa kulturowego i kształtowania postaw patriotycznych.

Cel VII

Przygotowywali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i hierarchizacji wartości oraz mieli możliwość doskonalenie się.

Cel VIII

Kształtowali w sobie postawę dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów; umieli współdziałać i współtworzyć w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów.

ZADANIA OGÓLNE

Cel I - Zadania ogólne:

1. Stworzenie optymalnych warunków umożliwiających wszechstronny rozwój osobowości z nastawieniem na indywidualność wychowanka:
 - a) stworzenie bazy materialnej (warunki pracy jak: wyposażenie pracowni, liczebność zespołów)
 - b) wychowawca humanista – osobowość twórcza,
 - c) dobór programów wychowawczych.
2. Aktywizowanie do rozwoju opartego na przyjętym kodeksie etycznym.
3. Uświadomienie poczucia wolności gwarantującego wszechstronność rozwoju oraz wynikających z tego konsekwencji.
4. Kształtowanie postawy odpornej na przeciwności, niepowodzenia i umiejącej znaleźć się w sytuacjach stresowych.

Cel II - Zadania ogólne:

1. Wskazywanie pozytywnych wzorców osobowych i autorytetów.
2. Wytrwałe, twórcze dążenie do uzyskania wskazanych celów.
3. Wdrażanie do poszukiwania prawdziwej hierarchii wartości i podkreślenie znaczenia elementarnych zasad w życiu człowieka.
4. Ukazywanie korzyści płynących z kierowania się w życiu normami etycznymi.

Cel III – zadania ogólne:

1. Uświadomienie wagi i potrzeby zdobywania wiedzy, gromadzenia doświadczeń i ich weryfikacji.
2. Wskazywanie korzyści płynących z faktu wszechstronnego wykształcenia.
3. Uczenie rozpoznawania swoich predyspozycji, odkrywanie mocnych stron.
4. Uświadomienie potrzeby pracy nad deficytami i sferami mniej rozwiniętymi.
5. Rozwijanie świadomości związanej z harmonijnym rozwojem sfery psychicznej i fizycznej.

Cel IV – zadania ogólne:

1. Uświadomienie uczniom ich odrębności z jednoczesnym budowaniem poczucia przynależności do grupy.
2. Uczenie poszanowania godności drugiego człowieka i jego potrzeb.

3. Tworzenie sytuacji umożliwiających samodzielne podejmowanie decyzji, analizowanie podjętych działań i skutków.
4. Umiejętność zachowania równowagi w działaniach dotyczących rozwoju osobistego i potrzeby grupy.

Cel V – zadania ogólne:

1. Wspieranie każdego ucznia w jego osobistym dążeniu do poznawania swoich możliwości z równoczesnym systematycznym budowaniem wizji życiowego celu.
2. Uczenie szacunku do pracy.
3. Uświadomienie potrzeby zachowania równowagi pomiędzy własnymi możliwościami a wyznaczaniem sobie celów.
4. Wskazywanie autorytetów godnych naśladowania.
5. Przygotowanie do uczestnictwa w tzw. Wielkiej kulturze Europejczyka.

Cel VI – zadania ogólne:

1. Uświadomienie korzyści wynikających ze wspólnego działania, tworzenia i pracy.
2. Inspirowanie do aktywnego, twórczego udziału w każdej sferze życia.
3. Wdrażanie do poszanowania zasad demokracji.
4. Kształtowanie patriotyzmu opartego na poczuciu więzi narodowej, znajomości historii, tradycji, kultury i szacunku dla symboli narodowych.
5. Kształtowanie współodpowiedzialności za stan środowiska naturalnego i szacunku dla wszystkich form życia.
6. Ukazywanie ważności rodziny jako pierwszej i najistotniejszej wartości w życiu człowieka.
7. Współtworzenie tradycji i obrzędowości szkolnej.
8. Przygotowanie do świadomego udziału w życiu politycznym i obywatelskim.

Cel VII – zadania ogólne:

1. Wskazywanie konieczności posiadania systemu wartości.
2. Uczenie rozpoznawania różnic między dobrem i złem.
3. Przeciwdziałanie bezkrytycznemu naśladownictwu postaw negatywnych.
4. Wskazywanie trudności i konsekwencji związanych z umiejętnością wyboru (w wolności)

Cel VIII – zadania ogólne:

1. uczenie umiejętnego, kulturalnego wyrażania swoich poglądów i szacunku dla odrębnych sądów(tolerancja).
2. Uczucie mediacji i komunikacji.
3. Uczucie postaw asertywnych.
4. Kształtowanie postaw otwartych na innego człowieka i jego potrzeby.
5. Uświadomienie relacji wychowanek – uczeń w kreowaniu wspólnoty (komplementarność, podmiotowość).

CEL I

ROZWIJANIE DOCIEKLIWOŚCI POZNAWCZEJ UKIERUNKOWANEJ NA
POSZUKIWANIE PRAWDY, DOBRA I PIĘKNA W ŚWIECIE.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA WYCHOWANKA:

1. Znającego i posiadającego hierarchię wartości.
2. Ukształtowanego w oparciu o chrześcijański model wartości.
3. Wrażliwego na piękno.
4. Szczęśliwego optymistę zadowolonego z życia.
5. Świadomego własnej, ludzkiej godności.
6. Odpornego, świadomego zagrożeń współczesnej cywilizacji (uzależnienia).
7. Proponującego zdrowy styl życia.
8. Odpowiedzialnego za swoje działania i umiającego ponieść za nie konsekwencje.
9. Samokrytycznego i ukierunkowanego na doskonalenie się.
10. Umiającego wartościować informacje zawarte w książce, programach komputerowych, mediach.
11. Kreatywnego.
12. Traktującego pracę jako dopełnienie godności człowieka.

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE:

1.
 - wskazywanie wzorów, sposobu budowania hierarchii wartości z wykorzystaniem scenek, biogramów, warsztatów – programów profilaktycznych np. „spójrz inaczej”
 - czuwanie nad obszarem poszukiwań i samodzielności w wyborze wartości (pozytywnych, ważnych) zgodnie ze swoją osobowością /np. każda lekcja, przedmiot, kontakt z nauczycielem, wychowawcą/
 - ukazywanie korzyści wynikających z kierowania się normami etycznymi w życiu /np. psychodrama, dyskusja, burza mózgów/
 - uświadomienie długofalowości i trudu w budowaniu własnej hierarchii wartości (cierpliwość).
2.
 - przedstawienie i określenie chrześcijańskiego modelu wartości – uniwersalnych zasad etyki, tj: dobro, miłość, piękno, uczciwość, honor.
 - weryfikacja własnej hierarchii wartości /np. rysunek/
 - wychowanie w duchu tolerancji /np. psychodramy, scenki, gry i zabawy/
 - współpraca z organizacjami i stowarzyszeniami religijnymi.
3.
 - uczenie i rozwijanie wrażliwości estetycznej w oparciu o osobowość /np. praca w parach, technika „pszczele kosze”/
 - aktywizacja zajęć pozaszkolnych /np. udział w pracach domu kultury, Dworku Białoprądnickiego, klubów dyskusyjnych i innych./
4.
 - budowanie pozytywnego sposobu myślenia o sobie w oparciu o istniejące wzorce /np. metoda uzupełnianie zdań, gra dydaktyczna, karta „To właśnie ja”/
 - uczenie samoakceptacji.
5.
 - podejmowanie działań mających na celu: poznawanie, akceptowanie weryfikację i motywowanie do zmian w obrębie poznania i kształtowania osobowości z ukierunkowaniem na godność własną i innych /np. burza mózgów, praca w małych grupach/
6.
 - ukazywanie przyczyn dla których ludzie sięgają po środki uzależniające (stres, nacisk grupy rówieśniczej, środowisko rodzinne, ciekawość) /np. film „Opiekun”, scenariusz 3 lekcji profilaktycznych „Torba”/

- proponowanie zachowań alternatywnych (program profilaktyczno – wychowawczy) /np. scenka, uzupełnianie zdań/
 - mówienie o sektach i sposobach w jaki uzależniają od siebie,
 - przeciwdziałanie przestępczości uczniów – korzystanie z (bądź tworzenie własnych) programów profilaktycznych.
- 7.
- rozwijanie świadomości własnego ciała i poznanie roli jaką odgrywa równowaga psychofizyczna w życiu człowieka /np. rysunki, filmy, spotkania z seksuologiem, lekarzem, quiz „Na zdrowie”, niedokończone zdania, plakat uczniów „zdrowie i przyjemne życie”/
 - promowanie zdrowego stylu życia, zastanowienie się nad codziennymi nawykami korzystnymi dla zdrowia /np. wykorzystanie techniki kuli śniegowej/
 - rozwijanie działalności sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.
- 8.
- stworzenie sytuacji, które pozwolą na stworzenie modelu postępowania, przeciwdziałania i przyjęcia skutków tych działań /np. scenki, opowiadanie, gra i zabawa/
 - opowiadanie się za nadrzędnymi wartościami i praca nad nimi,
- 9.
- ćwiczenie zachowań i sytuacji pozwalających na poznanie własnego systemu oceniania siebie i innych. Dążenie w kierunku zachowania równowagi i obiektywizmu /np. psychodrama, dyskusja, arkusz „Worek z moimi problemami”/
- 10.
- uczenie selekcji i rozpoznawania zagrożeń płynących z mediów i techniki informatycznej /np. wykorzystania techniki „kilka kątów”/
 - wykorzystania pracowni komputerowej i biblioteki.
- 11.
- stwarzanie sytuacji umożliwiających prezentowanie własnych pomysłów, poglądów, twórczości /np. wykorzystanie techniki „karuzela”/
 - umożliwianie i stymulacja rozwoju w wybranej dziedzinie, /np. wykorzystanie techniki „karuzela”/
 - prezentacja dorobku: wystawy, tomiki literackie, biuletyny, albumy,
- 12.
- ukazywanie pracy jako jednej z wartości ludzkiego życia, z zachowanie właściwych proporcji między wysiłkiem skierowanym na uzyskanie efektu ekonomicznego a innymi wartościami /np. opowiadanie, technika „akwarium”/

- uświadamiania potrzeb i pomoc w wyborze zawodu. Przygotowanie do wejścia na rynek pracy – giełda zawodów, spotkania z uczniami szkół średnich.

CEL VIII

KSZTAŁTOWANIE W SOBIE POSTAWY DIALOGU, SŁUCHANIA INNYCH I ROZUMIENIA POGLĄDÓW; UMIEJĘTNOŚCI WSPÓLDZIAŁANIA I WSPÓŁTWORZENIA W SZKOLE WSPÓLNOTY NAUCZYCIELI I UCZNIÓW.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA WYCHOWANKA:

1. Wychowanek świadomego swej wartości, twórczego, który osiąga swój cel szanując potrzeby drugiego człowieka.
2. Otwartego, szczerego, komunikatywnego.
3. Wrażliwego, okazującego serce, mówiącego o uczuciach, umiejącego je wyrażać, serdecznego, bezinteresownego, empatycznego.
4. gotowego do bezinteresownej pomocy.
5. Tolerancyjnego wobec światopoglądu, orientacji politycznych, religijnych i innych.
6. Umiejącego słuchać innych i samego siebie.
7. Umiejącego przyjąć postawę asertywną.
8. Nastawionego na kreowanie wspólnoty twórczo oddziałującej na relacje wychowanek – nauczyciel.
9. Odpowiedzialnie traktującego powierzone obszary działania.
10. Dostrzegającego komplementarność oddziaływać wychowanek – nauczyciel.

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE:

1.

- budowanie poczucia wartości (okazywania miłości, akceptacji i uznania) z wykorzystaniem dowolnego programu profilaktycznego wychowawczego.

- pomoc w poszukiwaniu celów i ideałów w życiu, uczenie systematyczności i stopniowego pokonywania trudności /np. karta „Moje mocne strony”, scenka technika niedokończonych zdań, karta [konflikt] „Ja kontra...”/

- zachęcanie do zrozumienia ludzi, szanowania odmiennego sposobu realizacji potrzeb, uczenie obcowania z innymi /np. scenki, technika „karuzela”/

2.

- uczenie reguł współżycia w grupie, budowania udanych relacji z ludźmi /np. wykorzystanie psychodramy, technika „pszczele kosze”, scenka „Mówię NIE”, tworzeni listy „zwrotów odmawiających”/

- stwarzanie możliwości ćwiczenia otwartego, szczerego mówienia o swoich odczuciach i jasnego informowania o oczekiwaniach. /np. j.w./

- uczenie zachowań alternatywnych – warsztaty integracyjne.

3.

-aktywizowanie do okazywania emocji i wskazywania konsekwencji wynikających z ich tłumienia (stres, agresja, lęki, sięganie po używki) /np. program profilaktyczny „Spójrz inaczej na agresję”, scenariusz lekcji „Co robię ze swoją złością”/

- uświadomienie roli rozpoznawania, nazywania i wyrażania uczuć w budowaniu relacji międzyludzkich (miłość, przyjaźń) /np. karta „Ja w gimnazjum”/

- wskazywanie barier i konfliktów jako skutków, do których prowadzi nieumiejętność okazywania uczuć /np. ścieżka, opowiadanie, dyskusja/

4.

- ukazanie potrzeb środowiska (w tym lokalnego) i aktywizowanie do działań,

- uświadamianie uczniom życiowej użyteczności podejmowanych wysiłków i tym samym ułatwianie przyjmowania właściwych postaw w przyszłości,

- stwarzanie sytuacji do okazywania solidarności z innymi (ogólne akcje humanitarne i charytatywne)

5.

- ukazywanie rozbieżności w potrzebach człowieka, wynikającej z różnicy zainteresowań, upodobań i uczenie ich akceptacji /np. Karta „Podobieństw i Różnic”/

- informowanie o konflikcie jako zjawisku naturalnym wynikającym z różnicy zainteresowań, uczenie jego rozwiązywania z uwzględnieniem potrzeb obu stron,

- ćwiczenie zachowań i mówienie o emocjach, które towarzyszą konfliktom (gniew, smutek, lęk, utrata czyjejś sympatii) Praca nad nimi /np. wykorzystanie scenek, technika „pszczele kosze”/

- uświadomienie nadrzędności obowiązującego prawa (regulaminy, statut, kodeks) /np. komiks/

6.

- rozwijanie umiejętności uważnego słuchania,

- ćwiczenie „bycia z sobą”,

- uczenie rozpoznawania „języka ciała”,

- wyrabianie nawyków kulturalnego porozumiewania się /np. arkusze – dobry rozmówca – dobry słuchacz, dyskusja z naciskiem na reguły dyskusji/

7.

- uświadamianie potrzeby jasnego i otwartego odmawiania, jako przejawu pewności siebie i dojrzałości,

- uczenie „Pięciu zasad mówienia NIE,

8.

- wskazywanie na indywidualną wartość osoby w tworzeniu wspólnoty zdolnej do twórczego rozwoju /np. arkusz „dymki komiksowe”, „Ja w grupie”, akceptacja – scenki „Jestem nowy”/

- praca nad budowaniem i rozwojem relacji nauczyciel – uczeń. Przechodzenie od poprawności wynikającej z dyskusji do wzajemnego uznania, szacunku, współdziałania.

9.

- stworzenie warunków do podejmowania działań w dziedzinie samorządności, zarządzania oraz odpowiedzialności za słabszych /np. gra w karty – „wybory i konsekwencje”/

- przywrócenie właściwej roli samorządności szkolnej /np. plebiscyt, referendum, forum dyskusyjne, kampania wyborcza/

- uświadomienie roli tych działań w dorosłym życiu. Mówienie o solidarności, demokracji, sprawiedliwości, wolności.

10.

- uświadomienie że wszyscy są odpowiedzialni za skuteczność podejmowanych zadań

- budowanie wielopoziomowych i wielokierunkowych relacji grupa – nauczyciel w klimacie wzajemnego zaufania i dialogu /np. forum „moje i wasze oczekiwania”/

CEL VI

UCZENIA SIĘ SZACUNKU DLA DOBRA WSPÓLNEGO JAKO POSTAWY
ŻYCIA SPOŁECZNEGO ORAZ PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA W RODZINIE,
SPOŁECZEŃSTWIE I PAŃSTWIE W DUCHU DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I
KSZTAŁTOWANIE POSTAW PATRIOTYCZNYCH.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

PRZYGOTOWANIE DO ŻYCIA WYCHOWANKA:

1. Zdolnego do prawidłowych relacji z innymi ludźmi z uwzględnieniem zasad etycznych i moralnych, kierujących zachowaniami jednostki i grupy społecznej.
2. Żyjącego chwilą obecną, znającego przeszłość i pragnącego przemieniać przyszłość.
3. Posiadającego przywiązanie i szacunek do skarbów kultury, religii tradycji i korzeni lokalnych.
4. Przygotowanego do uczestnictwa w tzw. Wielkiej kulturze – Europejczyka.
5. Respektującego prawo.
6. Znającego symbolikę narodowo – patriotyczną.
7. Biorącego udział w tworzeniu i kultywowaniu obrzędowości i tradycji szkoły.
8. Angażującego się w działalność samorządową szkoły.
9. Obowiązkowego, słownego i działającego konsekwentnie.
10. Traktującego rodzinę jako miejsce przekazywania najważniejszych wartości i norm moralnych.
11. Współodpowiedzialnego za stan środowiska naturalnego.

ZADANIA SZCZEGÓŁOWE:

1.

- stwarzanie sytuacji umożliwiających praktyczne stosowanie praw obowiązujących w szkole, mieście, państwie /np. regulaminy klasy, szkoły, Konstytucja/

- opracowanie kodeksu XIV gimnazjum (referendum, forum dyskusyjne), /np. psychodrama, technika kuli śniegowej/

2.

- uświadomienie, że teraźniejszość zależy od przeszłości i tworzy przyszłość (tradycja i religia) /np. wykorzystanie techniki „karuzela”, dyskusje/

- kształtowanie postawy krytycznej i refleksyjnej w przyjmowaniu „nowości”,

3.

- budowanie więzi ze środowiskiem lokalnym,

- uwrażliwienie na jego rozwój,

- zdobywanie, pogłębianie wiedzy o małej ojczyźnie,

- wskazywanie na ciągłość kultury duchowej i materialnej budowanej przez pokolenia w każdym środowisku /np. gromadzenie materiałów dotyczących środowiska lokalnego, dokumentowanie i wykorzystanie istniejącej dokumentacji, prezentacje postaci „przypisanych” Azorom – historycznych, współczesnych/,

4.

- aktywne uczestnictwo w działalności promujących wychowanie w duchu kultury europejskiej przy jednoczesnym poszanowaniu polskiego dziedzictwa kulturowego /np. Kraków 2000, ścieżki edukacyjne/,

5.

- poznawanie reguł, zasad praw, i konwencji rządzących życiem obywatelskim,

- przestrzeganie prawa jako konieczność społeczna,

- równość obywateli wobec prawa jako warunku sprawiedliwości i praworządności państwa /np. metoda sądu, dyskusja, komiks, gry i zabawy/

6.

- przywracanie szacunku symbolom narodowym, patriotycznym (dostosowanie do potrzeb społeczności szkolnej np. barwy szkoły, logo, strój galowy, obrzędowość) /np. wykorzystanie psychodramy/

7.

- rozbudzanie kreatywności związanej z tworzeniem tradycji i świętowania w szkole (święta, rocznice, ważne dni związane z tradycją patriotyczną, chrześcijańską, narodową, szkolną) /np. apel, festyn, piknik, Kasprusiada/

8.

- rozwijanie potrzeby działań samorządowych /np. wykorzystanie techniki kuli śniegowej, warsztatów „spójrz inaczej”/,

- wprowadzenie zmian w strukturze organizacyjnej SzRU (cykliczne zmiany opiekuna SzRU),

9.

- promowanie obowiązkowości, słowności i konsekwentnego działania, /np. scenka, metoda uzupełniania zdań, praca w parach, komiks, karta „Moje mocne strony”/

10.

- wskazywanie patriotycznej roli rodziny w oddziaływaniu moralnym, emocjonalnym, duchowym, patriotycznym i innym,

- aktywna współpraca szkoły z rodziną w celu uzyskania jak najlepszych efektów wychowawczych /np. forum wychowawcze, rodzice – nauczyciele, usprawnienie formy kontaktów wychowawczo – rodzicielskich, Międzyszkolne Forum Wymiany Doświadczeń/,

- wypracowanie modelu współtworzenia odpowiedzialności za wychowanie w relacji szkoła – rodzina,

- przygotowanie do podjęcia i wypełnianie w przyszłości obowiązków rodzinnych.

-